Kvinnans uppgift:
Föd vita barn!

I nästan två decennier levde Sanna Hill mitt i den svenska extremhögern, som journalist, redaktör och en av få kvinnor i en mansdominerad värld. Själv levde hon ett självständigt liv, samtidigt som hon omgavs av idéer om att kvinnor borde föda barn, underordna sig män och helst inte ens ha rösträtt. För Hertha berättar hon om motsägelserna hon länge inte såg – och om vad som till slut fick hela världsbilden att falla.

TEXT: CAMILLA WAGNER

DET ÄR MÅNGA som vill prata med Sanna Hill nu. DN var först med att berätta historien om kvinnan som hoppade av extremhögern efter nästan två decennier. När Hertha möter henne har hon också hunnit prata med både Sveriges Radio och tidningen Journalisten, och innan vår intervju är klar har hon fått en förfrågan från New York Times.

Det är begripligt. Sällan träffar man någon med sådan insyn i de högerextrema miljöer där kvinnors frihet inte bara ifrågasätts utan ibland beskrivs som själva problemet. Hennes motivation att berätta påminner om den som kan finnas efter att ha lämnat en sekt. Sanna Hill tycker inte att liknelsen är alltför långdragen.

– Nu känns det som att man kommit ur någon slags psykos. Men jag tror det blir så när man går med som väldigt ung, som tonåring. Sen får du vänner inom extremhögern, jag kunde försörja mig på det, alla mina pojkvänner var där, mina vänner var där, mitt jobb var där. Man lever i en konstig bubbla. Det fanns ingen omvärld.

SANNA HILL HAR haft en central roll i extremhögern och framför allt i det vi brukar kalla alternativmedier. Hon har varit med och grundat och drivit Nya Tider och senare Exakt24, arbetat som skribent och redaktör och rest utomlands som reporter. Vägen in i alternativmedierna blev kort. Efter att som tonåring ha engagerat sig politiskt i Sverigedemokraterna kom hon snart i kontakt med Nationaldemokraterna, där hon fick frågan om hon kunde skriva. En blandning av talang, intresse och möjligheten att tidigt få göra journalistik gav henne snabbt en position.

HÄR KOMMER DEN första av många motsägelser inom rörelsen. Sanna Hills position gav henne både makt och självständighet. Hon arbetade, reste till konfliktområden och hade chefsroller, samtidigt som hon befann sig i en miljö där hon återkommande fick höra att kvinnans egentliga uppgift var att föda barn och stötta en man.

– Jag har ju ändå alltid i hela mitt liv levt lite som en feminist, om jag ska vara ärlig. Jag har gjort allt det som männen gjorde. Jag var den som åkte på farliga reportage utomlands och hade redaktörsroller.

Samtidigt fick hon, redan från 20-årsåldern, höra: ”Varför gör du det här mediearbetet? Din plikt är att skaffa barn. Varför gör du inte det? Du är ung, börja nu.” Själv såg Sanna Hill länge ingen anledning att göra den motsägelsen till sin strid.

– Jag tror att jag till viss del köpte den egna propagandan. Det jag köpte var hela den högerextrema propagandan att Sverige var bättre förr. Vi måste återställa tryggheten. Att media inte skrev så mycket om invandrarrelaterad brottslighet. Det stod jag för. Absolut.

Resten följde, som hon själv uttrycker det, ”med i paketet”.

Det Sanna Hill kallar extremhögern är ingen sammanhållen organisation. Där finns nationalsocialister och etnonationalister, men också konspirationsteoretiker, antifeministiska influencers

och incelmiljöer. Drivkrafterna skiljer sig åt. För den ene handlar det om att vita kvinnor måste föda fler vita barn, för den andre om misstro mot staten och för den tredje om föreställningen att feminismen har gett kvinnor så stor frihet att män inte längre får den partner eller det sexliv de anser sig ha rätt till. Men lösningarna börjar påfallande ofta likna varandra: kvinnans självbestämmande behöver minska och mannens makt öka.

Så hur ser deras idealsamhälle ut?

– Då skulle kvinnan inte ha rösträtt. Kvinnor röstar mer åt vänster än vad män gör. Det ses som ett väldigt stort hot. Skulle kvinnorna inte ha någon rösträtt alls, då skulle samhället direkt bli mer högerkonservativt.

KONTROLLEN STANNAR INTE vid rösträtten. I den nationalistiska föreställningsvärld Sanna Hill beskriver har vita kvinnor också en uppgift att föda vita barn, och därmed blir rätten att själv bestämma över sin reproduktion politisk. Abortmotståndet är starkt och även preventivmedel ifrågasätts. Sanna Hill berättar att hon sett en kvinna med koppling till en stor högerextrem profil argumentera för att preventivmedel borde förbjudas för vita kvinnor.

– Det finns ett visst motstånd mot preventivmedel inom den mer högerextrema rörelsen. Jag tror det är för att då kan kvinnan kontrollera sin egen kropp. Hon kan välja när hon vill bli gravid och det är inte alla som tycker att det är bra.

För Sanna Hill blev frågan också personlig. Hon märkte att motståndet mot preventivmedel var stort, och att pressen att få många barn ständigt var närvarande. Hon började därför ta dagen-efter-piller i smyg, ett piller som inom de mer radikala högerextrema kretsarna likställs med mord.

– Det bygger på idén att det ska födas fler vita barn. Då kan kvinnan inte själv få bestämma om hon ska bli gravid, utan den kontrollen flyttas till mannen.

Kvinnans främsta plats skulle vara i hemmet, som stöd för mannen och som mor. Även samhällets möjligheter att hjälpa kvinnor bort från kontrollerande män blir problematiska i den logiken.

– Jag tror att, skulle de få makt i dag, då skulle socialtjänsten läggas ner eller sönderpolitiseras. Skyddade boenden har jag väldigt svårt att se att det skulle tillåtas, för det är ett sätt för kvinnan att kunna smita iväg och få hjälp.

VÄNDNINGEN FÖR SANNA Hill kom när hon själv blev mamma och idéerna om kvinnans roll flyttade från politiken in i hennes eget liv. När Sanna Hill mådde som sämst och berättade att hon funderade på att kontakta socialtjänsten för att få hjälp i en utsatt hemsituation möttes hon inte av stöd, utan av varningar för att kontakta myndigheter.

När Sanna Hill berättade sin historia för andra kvinnor på det skyddade boendet antog flera att hon levt med en muslimsk man. Även i högerextrema kretsar finns hedersförtryck.

”

Då såg jag i praktiken hur välfungerande det här feministiska, jämställda samhället var. All hjälp man fick från socialtjänsten, det var helt fantastisk hjälp.

– Det var alltid att man absolut inte ska anmäla någonting till socialtjänsten. Visst, du kanske har det hemskt, men kontakta inte någon, prata inte om det.

Till slut hamnade Sanna Hill på skyddat boende. Där mötte hon just det ”feministiska system” som den rörelse hon under många år varit en del av bekämpat.

– Då såg jag i praktiken hur välfungerande det här feministiska, jämställda samhället var. All hjälp man fick från socialtjänsten, det var helt fantastisk hjälp. Det skyddade boendets personal, som alla var kvinnor, många var invandrare. Hur de verkligen byggde upp en och visade vägen.

– Det var verkligen då jag kände att jag inte kan hyckla längre.

Jag kan inte ta emot hjälpen och sen gå emot det i efterhand. Det går inte. Då tänkte jag att jag får gå ut offentligt och kompensera för min tid i rörelsen.

På boendet träffade Sanna Hill kvinnor som flytt från hedersförtryck. När hon berättade sin egen historia antog flera att hon hade levt med en muslimsk man.

– Då fick jag upp ögonen för att: ”Jaha, de tror att jag har levt i ett hedersförtryck.” Och det har jag väl kanske, men det kom från högerextrema sidan.

DET LEDER TILL ännu en av de ideologiska kullerbyttor som Sanna Hill i dag ser tydligare. Extremhögern använder muslimska kvinnors utsatthet som argument mot islam, samtidigt som det inom radikala delar av samma miljö finns en fascination för den patriarkala kontroll man säger sig vilja skydda svenska kvinnor från. Där förekommer uttrycket ”white sharia”.

– White sharia, det är när de mer radikala elementen inom extremhögern funderar på sitt drömsamhälle. Då ser de muslimernas sharia, Iran eller andra mer radikala muslimska länder, hur de driver samhället.

Uttrycket började enligt Sanna Hill nästan som ett skämt, men hon tycker att det vore ett misstag att avfärda tanken bakom det.

– Många tycker att muslimerna har lyckats väldigt bra där. Att tygla kvinnorna, hålla kontroll på dem. White sharia är det de vill ha. Ett vitt samhälle fast med white sharia, med kontrollen över kvinnorna.

KONTROLLEN FÅR OLIKA motiveringar, men konsekvensen blir densamma: kvinnans frihet behöver begränsas. I den högerextrema miljön kan dessutom den politiska gemenskapen fylla en funktion som påminner om den familj eller klan som upprätthåller ett hedersförtryck. När Sanna Hill ville söka hjälp möttes hon av budskapet att inte tala med socialtjänsten, eftersom den representerade det feministiska samhälle rörelsen såg som sin motståndare.

Samtidigt behövs kvinnor i rörelsen. Sanna Hill säger att många unga kvinnor kommer in genom pojkvänner och försvinner igen när relationen tar slut, men att den som stannar kan få en speciell position i den kraftigt mansdominerade miljön.

– De här männen gillar inte kvinnor, men de gillar mig. Då känner man sig så speciell på något sätt. Man får massa uppmärksamhet där och man är drottning.

En kvinna kan dessutom bli en effektiv budbärare för antifeminismen:

– Kvinnor som skriver lite mer konservativt, nästan lite kvinnohatande, lite sarkastiskt, lite tufft. Hundratals som gillar, tusentals. Man kan nästan profitera på kvinnohatet lite. ”Där har vi en cool, tuff kvinna som inte böjer sig för feminismen och som förstår oss män.”

Tweet från en svensk kvinna, gift med en högt uppsatt person inom den högerextrema rörelsen, där hon hävdar åsikten att europeiska kvinnor varken bör få göra abort eller använda preventivmedel.

FRÅGAN ÄR DÅ hur en rörelse som vill försvara kvinnors frihet ska möta den som håller på att dras åt motsatt håll. Sanna Hill vet åtminstone vad som inte fungerade på henne. Som ung Sverigedemokrat utsattes hon för hot och attacker från AFA och andra vänsterextrema. Det gjorde henne inte mindre övertygad.

– Det drev ju mig nästan ännu mer. Man isolerade sig bara för det, man kom in i radikala kretsar.

Vad hade kunnat nå henne?

– Personliga samtal. Sitta ner med en feminist, en helt vettig, vanlig, trevlig feminist som inte är dömande, utan som förklarar och ställer kritiska frågor. Så att man får den här dialogen på något sätt. Annars riskerar man att bara tro på propaganda om dem.

Efter nästan två decennier i en miljö där feminismen varit fienden är det en påfallande odramatisk motståndsstrategi Sanna Hill landar i: mötas, prata och försöka förstå människan bakom fiendebilden.

Kanske är det också först nu hon ser vad som stod på spel hela tiden.

– Man kanske blir lite hemmablind ibland i Sverige. Vi kan gå och rösta, vi kan åka till ett skyddat boende. Vi har polisen och lagar. Man måste verkligen inse hur värdefullt det är.

– Är det verkligen någonting vi vill montera ner? Och varför?